

Hugo Bouter

Paulus' terugblik op de woestijnreis

'Want ik wil niet, broeders, dat u onbekend is, dat onze vaders allen onder de wolk waren, allen door de zee zijn heengegaan, allen tot Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee, allen hetzelfde geestelijke voedsel aten en allen dezelfde geestelijke drank dronken. Want zij dronken uit een geestelijke steenrots die volgde; de steenrots nu was Christus'.

1 Korintiërs 10:1-4

Vijf voorzieningen van Gods kant

Als wij op reis gaan, treffen wij allerlei voorbereidingen. Dat spreekt eigenlijk vanzelf, want wij willen graag veilig aankomen op de plaats van bestemming. Bij de uittocht van Israël uit Egypte was dat ook zo. Paulus begint zijn terugblik op de woestijnreis met de voorzieningen die God had getroffen om Zijn volk door de woestijn te leiden en veilig in het Beloofde Land te brengen.

Wij mogen wel dankbaar zijn voor deze geïnspireerde terugblik op de woestijnreis, omdat wij hieruit heel wat kunnen leren. De wijze waarop God voor ons zorgt tijdens onze pelgrimsreis wordt hier herleid tot Zijn voorzieningen voor Zijn oude volk:

(1) De wolkkolom was het eerste hulpmiddel dat zij hadden. 'Dat onze vaders allen onder de wolk waren', zegt de apostel (1 Kor. 10:1). Onder de bescherming van de wolk- en vuurkolom trokken zij uit Egypte en gingen zij door de zee, terwijl

hun vijanden hun ondergang tegemoet gingen (Ex. 13:21-22; 14:19-20, 24-25). Het is Gods Geest die ons leidt en bevrijdt na onze redding.

(2) Zij gingen allemaal op het droge midden door de zee, waarna de wateren de gehele legermacht van de farao bedekten (1 Kor. 10:1; Ex. 14:26-29). De zee maakte voorgoed scheiding tussen de Israëlieten en Egypte, het land van de slavendienst. Christus' dood maakt scheiding tussen ons en deze wereld.

(3) Allen lieten zich 'in' of 'tot' Mozes dopen in de wolk en in de zee (1 Kor. 10:2). De wolk was het teken van Gods tegenwoordigheid te midden van Zijn volk, de zee was het symbool van de dood. En de staf van Mozes sprak van het oordeel van God over de natuurlijke mens. In de wolk en in het water werden de Israëlieten tot Mozes gedoopt als hun gids en leidsman.

Zo zijn wij als gelovigen bij Christus gevoegd door de doop in de Geest en door de waterdoop. Wij zijn tot Zijn dood gedoopt, met Hem begraven in de doop, opdat wij voortaan in nieuwhed van leven zouden wandelen (Rom. 6:3-4). De opgestane Heer is onze Gids door de woestijn van dit leven. Hij is de Leidsman en Voleinder van het geloof (Hebr. 12:2).

(4) Allen aten hetzelfde geestelijke voedsel (1 Kor. 10:3). Let erop dat Paulus hier eigenlijk nieuwtestamentische bewoordingen gebruikt. Hij spreekt over gééstelijk voedsel. Het manna had inderdaad ook een geestelijke dimensie, doordat het de Israëlieten bepaalde bij de noodzaak te leven 'van alle woord, dat uit de mond Gods uitgaat' (Deut. 8:3; Matt. 4:4). Zonder voedsel zouden wij omkomen in de woestijn. Wij hebben het ware Manna nodig, het Brood uit de hemel.

(5) Zij dronken dezelfde geestelijke drank (1 Kor. 10:4). Dit is ook een belangrijk thema met het oog op de woestijnreis: het water dat afkomstig was uit de Rots, d.i. Christus, die met hen meeging. Dit spreekt van de gave van de Heilige Geest, het levende water dat ons verkwikt en verfrist.

Vijf grove zonden van de kant van het volk

Vervolgens vinden wij in deze passage het falen van de Israëlieten om op de juiste manier gebruik te maken van de hulpmiddelen die God hun ter beschikking had gesteld. Het resultaat was dat het merendeel van hen jammerlijk omkwam in de woestijn. Daarmee is Israël echter ook een waarschuwend voorbeeld voor de christenheid; en dat onderstreept het typologische belang van de gebeurtenissen tijdens de woestijnreis (1 Kor. 10:6, 11). Deze gebeurtenissen zijn voorbeelden voor

ons, opdat wij geen lust tot het kwade zouden hebben, zoals zij die hadden (1 Kor. 10:6).

Dit zonderegister opent met de lust, d.i. de begeerte tot het kwade. Daar begint het altijd mee, dat was al zo bij Adam en Eva in het paradijs. De begeerte is de wortel, de oorsprong van het kwaad. 'Daarna, als de begeerte bevrucht is, baart zij zonde; en als de zonde volwassen geworden is, brengt zij de dood voort' (Jak. 1:15).

Paulus verwijst in 1 Korintiërs 10 naar de ontevredenheid van de Israëlieten met het manna in de woestijn. Het samenraapsel onder hen werd met gulzig begeren vervuld (Num. 11:4, 34). Zij verlangden naar vlees, naar het voedsel van Egypte. Zij werden met lust bevangen in de woestijn en verzochten God in de wildernis (Ps. 106:14). Zij kregen inderdaad vlees, maar het gulzige volk werd verteerd door Gods toorn.

De tweede zonde was die van de afgoderij. 'Word ook geen afgodendienaars zoals sommigen van hen' (1 Kor. 10:7). Hier grijpt de apostel terug op een eerdere fase van Israëls geschiedenis, en wel die van de zonde rond het gouden kalf (Ex. 32:6).

Nauw hiermee verbonden is de derde zonde, het kwaad van de hoererij: 'Laten wij ook niet hoereren, zoals sommigen van hen hoereerden, en er vielen er op een dag drieëntwintigduizend' (1 Kor. 10:8). Dit heeft betrekking op gebeurtenissen aan het einde van de woestijnreis: Israël pleegde ontucht met de dochters van Moab en boog zich neer voor haar goden (Num. 25:1-9). De echo hiervan klinkt ook door in andere gedeelten van het Nieuwe Testament, die ons waarschuwen voor afgoderij en hoererij (2 Petr. 2:15; Jud.:11; Openb. 2:14).

De vierde en de vijfde zonde houden ook verband met elkaar, namelijk de Heere verzoeken en morren tegen Hem (1 Kor. 10:9-10). Het gaat in dit gedeelte om een morele opklimming, en deze verzen vormen om zo te zeggen de climax van het kwaad. Het gaat om een protesthouding, om verzet en opstand tegen God en tegen de wegen die Hij met ons gaat.

Vers 9 verwijst naar de geschiedenis van de koperen slang (Num. 21), vers 10 naar de opstand van Korach, Datan en Abiram (Num. 16). In de brief van Judas is het verzet van Korach ook het hoogtepunt van een bepaalde negatieve ontwikkeling, die al begint bij de weg van Kaïn. In beide hoofdstukken in het boek Numeri is sprake van openlijk verzet tegen de Heere en tegen Mozes en Aäron, de door God gegeven leiders van het volk.

Mozes en Aäron zijn een dubbeltype van Christus als de Apostel en de Hogepriester van onze belijdenis (Hebr. 3:1). In het ene geval werd het oordeel uitgevoerd door vurige slangen, in het andere door de verderfengel – die een dodelijke plaag onder het volk zond (Num. 16:41-50; vgl. 2 Sam. 24).

Een voorbeeld voor ons

Deze dingen nu zijn hun overkomen als voorbeelden, als bakens die ons waarschuwen en die ons de goede weg wijzen. Ze zijn in Gods Woord opgetekend ‘tot waarschuwing voor ons, op wie de einden van de eeuwen zijn gekomen’ (1 Kor. 10:11). Gods wegen met Israël, met de volken en met de Gemeente van God zullen spoedig hun voltooiing vinden. Wij leven in de eindtijd, maar leven wij ook als gewaarschuwde mensen? De geschiedenis van Israël kan ons daarbij helpen.

Aan de ene kant is er het risico van geestelijke hoogmoed. Wie meent te staan, zie toe dat hij niet valt (1 Kor. 10:12). Dit gevaar behandelt de apostel uitvoeriger in Romeinen 11, waar hij spreekt over de struikeling van Israël en het heil voor de volken. Laten wij niet hoogmoedig zijn, maar vrezen. Als wij niet bij Gods goedertierenheid blijven, zal God ook ons niet sparen.

Aan de andere kant zijn er gevaren van buiten die ons bedreigen, verzoeken en beproevingen van het geloof. God is echter getrouw, die niet zal toelaten dat wij boven vermogen worden verzocht (1 Kor. 10:13). Hij zal met de verzoeking ook voor de uitkomst zorgen, zodat wij ertegen bestand zijn. In dit opzicht is de geschiedenis van Israël ook een bemoedigend voorbeeld voor ons, ‘want alles wat tevoren geschreven is, is tot onze lering geschreven, opdat wij door de volharding en door de vertroosting van de Schriften de hoop hebben (of: vasthouden)’ (Rom. 15:4).

Oude Sporen 2018

